

Ett år med TYA

2023 / 2024

Kompetensförsörjning | Arbetsmiljö | Branschfokus

Innehåll

03

Förord

Vi finns här för dig.

04

Året i korthet

Fakta, siffror, citat och nyheter.

06

Arbetsmiljö

Vi jobbar för att skapa hälsosamma och säkra arbetsplatser.

08

Intervju

Mattias Vilgfors:
"Arbetsmiljöarbetet slutar aldrig."

10

Kompetensförsörjning

Med fokus på APL och behovet av fler yrkeslärare.

13

Hej ambassadör

Möt Isabelle och Philip.

14

Gymnasieskolan

Ny certifiering för en bättre transportutbildning.

16

Intervju

Lastbilschaufförerna Louise och Magnus bytte jobb mitt i livet.

17

Kursverksamheten

Här är våra nya kurser.

18

Branschfokus

Se vad vi skapat under året för just din bransch.

22

Truck och maskin

Checka om du har rätt kompetens.

23

Validering

Så funkar TYAs valideringsverktyg.

24

VD har ordet

Sigalit Slutbäck om kommande utmaningar i transportsektorn.

25

Följ TYA

Här finns vi på webben och i sociala medier.

Samtliga rättigheter till produkter, material och tjänster som TYA tagit fram och tillhandahåller, inklusive upphovsrätt och andra immateriella rättigheter, tillhör TYA, om inte annat uttryckligen anges.

Vi finns här – för dig

Allt vi gör på TYA gör vi för våra anslutna företag och dess medarbetare. Vårt mål är att ständigt utveckla våra branscher. Vi är övertygade om att det leder till säkrare, mer hållbara och jämställda jobb för både nuvarande och kommande generationer. Vi finns här för att hjälpa dig att ta nästa steg.

Under 2023 har vi slutfört ett stort antal projekt, från nya kurser och instruktionsfilmer till förstudier och checklistor kring arbetsmiljö. Vi gör årliga rapporter kring kompetensförsörjning, tar fram specialutformade kurser och hjälper till med omvärldsbevakning.

Här kan du läsa mer om vad vi gjort under året. Vi hoppas att det kan inspirera till att gå en ny kurs, satsa på att bli ett APL-företag eller få tips och guidning inom arbetsmiljö. Tillsammans gör vi skillnad!

Året i korthet

Visste du att vi representerar åtta olika branscher, har 23 kollegahjälpare och kan skapa företagsanpassade kurser för just din arbetsplats? Här bjuder vi på några nedslag från året som gått och nyheter för 2024.

Hur mår dina medarbetare?

Med checklisten som finns i OSA-guiden kan ni enkelt göra en medarbetarundersökning och få svar på vad i den organisatoriska och sociala arbetsmiljön ni bör arbeta med.

Checklistan har tre fokusområden: arbetstid, arbetsbelastning och kränkande särbehandling. Efter undersökningen ska resultatet sammanställas och en riskbedömning göras. Det som ska åtgärdas förs sedan in i en handlingsplan. Sök efter Checklista Nuläge medarbetare/arbetsgrupp på tya.se/osa-guiden.

Dags för kurs!

Leder du och övervakar truckarbete? Funderar du på att bli APL-handledare? Är du arbetsledare och behöver verktyg för att förebygga stress på arbetsplatsen?

Då finns det en kurs för dig – och fler därtill. Många finns som e-learning, som du enkelt loggar in på och tar i din egen takt.

Vi har **300 kurstillfällen** fördelat på **70 olika kurser** under 2024.

Läs mer på tya.se/kurser

Grattis Uddevalla!

Årets Transportskola 2023 blev Uddevalla gymnasieskola, som prisades under konferensen Transportkompetens i oktober. Priset delades ut av TYA för nionde året i rad.

Ur motiveringen: "Uddevalla gymnasieskola har levererat hög kvalitet under lång tid. Skolan är helt enkelt ett föredöme när det kommer till att skapa säkra och anställningsbara lastbilschaufförer."

ARBETSMILJÖ-KONFERENS!

Den 14 maj 2024 erbjuder vi en arbetsmiljökonferens för alla TYAs branscher. Målgrupp för konferensen är chefer, skyddsombud och andra med arbetsmiljöansvar på TYA-anslutna företag. Konferensen hålls på Quality Hotel XPO Arlanda. Håll utkik på tya.se för mer information.

16 %

av de lastbilschaufförer som anställdes de senaste tolv månaderna är kvinnor. I antal totalt 1 069 stycken.

Källa: Trendindikatorn Åkeri

23

stycken kollegahjälpare finns runt om i landet – redo att stötta den som råkat ut för en olycka i jobbet som lastbilschaufför. Kollegahjälpen har funnits i 23 år och huvudmän är TYA och Sveriges Åkeriföretag.

Läs mer på tya.se

Bli en mästare på att undvika konflikter!

Många yrkesgrupper möter ibland hotfulla situationer. På vår kurs Hot och våld på jobbet lär du dig mer om säkerhet i vardagen och hur du kan bidra till att besvärliga situationer inte förvärras.

Kursen innehåller praktiska övningar där du lär dig identifiera svåra situationer och även fungerande metoder, mental förberedelse och vardagstaktik. Jobbar du som tankbilsförare eller på en drivmedelsstation? 2024 lanserar vi Hot och våld på jobbet petroleum som är anpassad för de utmaningar som finns i just er bransch.

”

En god arbetsmiljö på jobbet betyder att du kan ha en god fritid. En dålig arbetsmiljö kan få stora konsekvenser även på hemmaplan.

Hans "Hasse" Ahlberg, flygplanslastare och skyddsombud

”

111

nya transportlärare behövs för att täcka utbildningsbehovet av nya lastbilschaufförer de kommande tre åren.

Läs mer på tya.se/bli-yrkeslarare-inom-transport

88%

av företagen uppger att de har behov av att anställa flygmekaniker de närmaste tre åren. Samtidigt upplever 55 procent ett underskott på tillgänglig personal.

Källa: Trendindikatorn Flyg

Branschnormer för bättre upphandlingar

Många upphandlingsdokument är svårtolkade och otydliga. Därför har TYA tagit fram branschnormer som ska ge stöd till de som jobbar med upphandling av olika samhällstjänster.

Tipsa din kommun om TYAs Branschnorm Miljö, för upphandling av kommunal avfallshämtning, eller Branschnorm Taxi som gäller samhällsbetalda resor.

Vet du vad som ingår i din avgift?

TYA har ett ideellt uppdrag från parterna som ska gynna alla aktörer och medarbetare inom transportområdet. Visste du att en stor del av vårt utbud ingår för företag som är anslutna till TYA, antingen som en del av avgiften eller subventionerat. Logga in på tya.se och se vad just du har nytta av!

Arbetsmiljö

– tillsammans gör vi skillnad!

Hälsa, säkerhet och att må bra på sin arbetsplats är några av de viktigaste frågorna i TYAs arbete för en bättre arbetsmiljö. Att efter ett långt och givande arbetsliv kunna gå i pension – hel och frisk – är en av drivkrafterna när vi utvecklar våra insatser.

Förebyggande arbete

Arbetsmiljöarbete handlar ofta om att förebygga ohälsa och olycksfall. TYA arbetar därför ständigt med att underlätta det förebyggande arbetsmiljöarbetet för våra anslutna företag. SAM-guiden är ett verktyg som förenklar företagets arbete med systematiskt arbetsmiljöarbete. Den hjälper företaget att i samverkan skapa förutsättningar att främja hälsa och förebygga ohälsa hos medarbetare på er arbetsplats.

Alla arbetsplatser, stora som små, måste dessutom följa föreskriften om organisatorisk och social arbetsmiljö. Det handlar om saker som att ta fram policys, bedöma risker, uppföljning och mycket mer. TYA har tagit fram OSA-guiden som på ett smidigt sätt guidar företaget genom arbetet med OSA.

Så får du bättre arbetsmiljö

TYA ordnar också arbetsmiljöutbildning och yrkesfortbildning på många olika områden och för olika personalkategorier. Med välutbildade chefer, skyddsombud och medarbetare ökar förutsättningarna för att i samverkan förebygga risker i arbetet och för att skapa en bra arbetsmiljö. Det dagliga arbetet med arbetsmiljöfrågor handlar till stor del om att omsätta alla lagar och regler som styr arbetsmiljön, men även att tolka situationer, ställa rätt frågor, kommunicera, samarbeta och kunna söka den information man behöver.

VI SYNS I SOCIALA MEDIER

I sociala medier delar vi allt från ergonomitips till information om hur ni kan komma igång att arbeta med tillbud. Under 2023 nådde vår information om arbetsmiljö **1 779 411 personer**.

TILLBUD OCH OLYCKSFALL

Innan varje arbetsolycka har det oftast skett tio tillbud. Om de hade rapporterats in skulle olyckan mycket väl kunnat förhindras. Därför är det viktigt att rapportera in alla händelser. TYA arbetar med att sprida kunskap om vikten att rapportera tillbud och ge tips till er som vill komma igång.

Ladda ned vår affisch och sätt upp på er arbetsplats.

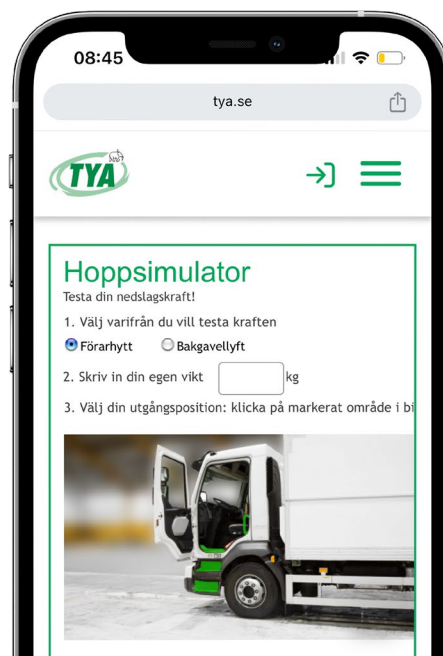
Nya kurser inom arbetsmiljö!

Din stress och andras

Den här kursen ger dig som är arbetsledare fördjupad insikt i vad stress är och hur den påverkar oss, både på individ- och organisationsnivå. Du får strategier för hur du kan hantera din egen belastning samt förebygga stress på arbetsplatsen.

Att skapa en välmående arbetsplats

Är du arbetsledare eller skyddsombud och vill lära dig effektiva ledarskapsbeteenden som stimulerar en god och hälsosam organisatorisk och social arbetsmiljö? Då är det här en kurs för dig.

TESTA HOPPSIMULATORN

På tya.se finns massor av praktiska tips och verktyg. Till exempel hoppsimulatorn. Vet du vilka krafter din kropp utsätts för när du tar dig ned från lastbilshyten eller bakgavellyften?

Mattias tips för er som vill börja jobba med arbetsmiljöfrågor

BÖRJA PRATA OM ARBETSMILJÖ

Prata om arbetsmiljöfrågor, fysiska, organisatoriska och sociala. Då sprids kunskapen inom företaget och alla förstår att det är viktigt.

STARTA MED SAM

Påbörja det systematiska arbetsmiljöarbetet och sätt upp strukturer och system.

TILLBUDSRAPPORTERING

Se till att tillbudsrapporteringen fungerar så att du kan fånga upp sådant som inte fungerar i företaget.

Mattias Vilgfors brinner för arbetsmiljöarbete. Framgångsfaktorn handlar om kommunikation, menar han.

Arbetsmiljöarbetet slutar aldrig

”Vi måste ständigt blåsa nytt syre på elden”

**Hur får man 250 förare att bry sig om arbetsmiljöfrågor?
Fråga Mattias Vilgfors. I rollen som samordnare brinner han för att få alla att känna sig värdefulla.**

Mattias Vilgfors jobbade många år som lastbilschaufför men är sedan ett par år tillbaka samordnare på ett av Sveriges största kyl- och frysåkerier. Han besöker ofta de olika anläggningarna i företaget.

– Det är runt 250 chaufförer och jag är ”hej och tjena” med de allra flesta. Jag blir lite mitt emellan våra förare och vår administration och för mig är det viktigt att alla känner sig värdefulla, att vi jobbar tillsammans och alla lägren förstår varandra, säger han.

Stora steg framåt

Mattias menar att man tagit stora steg framåt de senaste åren när det gäller arbetsmiljöarbetet på företaget. Framgångsfaktorn enligt honom handlar om just kommunikation.

– Vi har faktiskt börjat prata om de här sakerna och det är då det händer bra saker. Vi pratar om både fysisk, organisatorisk och social arbetsmiljö. För fem år sedan visste ingen vad systematiskt arbetsmiljöarbete var. Och alla de här systemen som vi infört är viktiga att ha på plats, säger han.

En annan viktig sak är skyddsombuden.

– Vi har fått skyddsombud och fler har börjat organisera sig på de olika orterna. Det behöver vi om det här ska leva över tid, säger han.

Det gäller att vara ihärdig när man arbetar med arbetsmiljö.

– De här grejerna tar tid och vi ger inte upp. Man måste ständigt blåsa syre på elden annars slocknar den.

Tillbud är en viktig fråga

En fråga som Mattias har jobbat med att förbättra är tillbudsrapportering. Inte minst att sänka barriären för vad som kan klassas som ett tillbud. Ska man till exempel tillbudsrapportera att man inte hinner äta lunch? Självklart, menar Mattias.

– Det hjälper oss att se att det finns ett problem. Vi måste kanske se över schemat och justera så att det blir bättre för föraren.

Det har funnits en inställning att det inte hjälper att tillbudsrapportera.

– Men så är det inte. Vi måste agera när det kommer en tillbudsrapport och där kan vi som arbetsgivare vinna massor i förtroende, om vi kan visa på en förändring.

För att komma till rätta med underrapporteringen har företaget jobbat på flera fronter.

– Vi har infört verktyg som gör det enklare att rapportera, vi har pratat mycket om vad ett tillbud är och vi har sett till att alla får återkoppling. Det är viktigt och att man kan se vad som händer med ärendet under processen, säger han.

”

För fem år sedan visste ingen vad systematiskt arbetsmiljöarbete var.

”

Mattias Vilgfors

Man kan inte bli bästa kompis med alla

På ett stort företag finns många olika människor och viljor.

– Vi är ett tvärsnitt av svenska samhället. Vi är kvinnor, män, olika åldrar, från olika länder med olika sexuella preferenser. Jag brinner för att skapa förståelse mellan människor, säger han.

Han menar att konflikter uppstår när man inte pratar med varandra.

– Vi jobbar olika och är olika. Huvudsaken är att vi respekterar varandra för dem vi är. Sen betyder inte det att vi behöver tycka och tänka lika i alla situationer och bli bästa kompisar för det, men vi måste respektera varandra och prata med varandra.

Arbetet med kompetensförsörjning – en grundpelare

TYA arbetar för att det ska finnas kompetenta medarbetare att rekrytera för transportbranschen. 2023 har fokus legat på APL och att lyfta behovet av fler yrkeslärare. Och så gör de unga ambassadörerna succé i sociala medier.

En nyckel för att möta det stora behovet av kvalificerad arbetskraft handlar om att vara en attraktiv bransch och ha kvalitativa utbildningar. För TYAs del handlar det om att påverka i de forum som finns för de aktuella yrkesprogrammen – Fordons- och transportprogrammet inriktning transport och Flygteknikprogrammet.

Dessutom pågår ett viktigt arbete i de regionala utbildningsråd som TYA byggt upp. Där medverkar åkerier, representanter för parterna – Svenska Transportarbetareförbundet och Transportföretagen, Arbetsförmedlingen och Försvarsmakten.

– Det är ett viktigt forum där vi kan samverka för fler anställningsbara lastbilschaufförer, säger Lena Törnstrand, projektledare på TYA.

”

Det handlar om att behålla viktig yrkeskunskap i branschen

Lena Törnstrand, TYA

Vad tycker de unga om branschen?

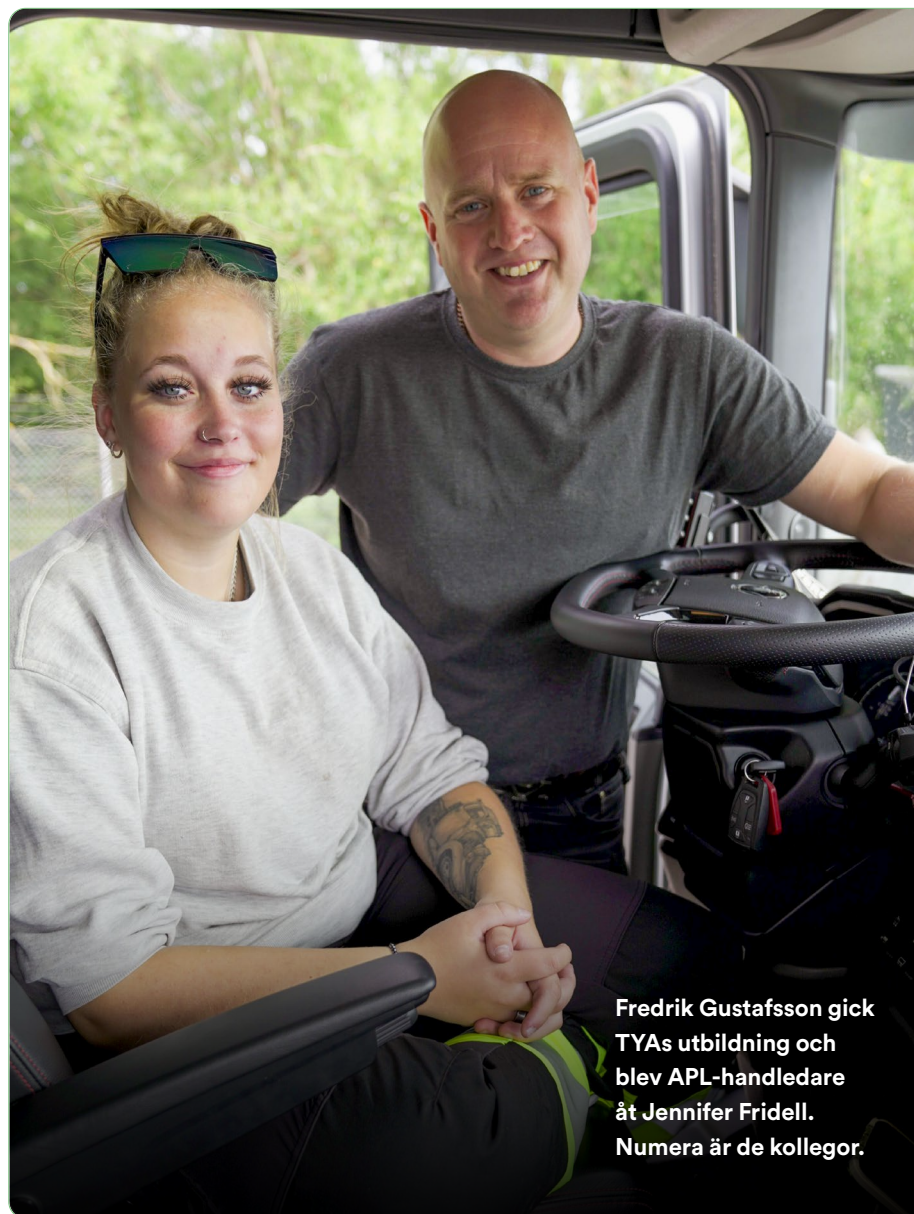
Högt på agendan under 2023 har projektet Attraktiv bransch legat. Det är en undersökning som syftar till att ta reda på vad unga människor på väg in i transportbranschen värderar, hur de ser på branschen och vad de tycker är attraktivt med den och sin utbildning. En enkätundersökning har genomförts med elever i årskurs 3 på Transportprogrammet. Resultatet av undersökningen kommer att presenteras under början av 2024.

– Det blir spännande att se om transportbranschen och transportutbildningen motsvarar de förväntningar som de här eleverna har, säger Lena Törnstrand.

Succé på sociala medier

För fjärde året i rad har TYA genomfört en ambassadörs-kampanj i sociala medier. Där berättar elever på Flygteknikprogrammet och Transportprogrammet om sin vardag i skolan, för att sprida kunskap och inspiration. Kampanjen riktar sig till blivande gymnasieelever men också till deras föräldrar. Elevernas egenfilmade filmklipp och träffsäkra historier har visats över 1,6 miljoner gånger i kampanjen, som också resulterat i 150 000 länkklick och uppmärksamhet i traditionella medier.

”

Fredrik Gustafsson gick TYAs utbildning och blev APL-handledare åt Jennifer Fridell. Numera är de kollegor.

DÄRFÖR SKA DITT FÖRETAG SATSA PÅ APL*

För en arbetsgivare är det ett stort ansvar att ta emot APL-elever – men också en enorm möjlighet att lära känna en potentiell framtida medarbetare. Efter praktikperioden har eleven kommit in i just era rutiner, vilket gör det smidigt att hoppa in som sommarvikarie och att bli anställd.

Som APL-handledare får du också chansen att utvecklas själv i ditt yrke, samtidigt som du gör en viktig insats för branschen.

Stöd och hjälp finns att få genom TYAs handledarutbildning. Där får du alla verktyg som behövs för att göra APL-tiden lyckad för dig, ditt företag och för eleven som du är med och handleder. TYA genomför löpande APL-handledarutbildningar över hela landet. För att kunna delta krävs att man är minst 25 år och har haft C/CE-behörighet i minst tre år.

* Arbetsplatsförlagt lärande i gymnasieskola och vuxenutbildning.

Sökes: Fler handledare och transportlärare

Under 2023 har TYA producerat nya informationsfilmer för att öka intresset för att vara APL-handledare och satsat på en kampanj för att visa upp alla fördelarna som finns med att vara APL-företag inom åkeri och flyg.

För att branschen ska kunna få sitt rekryteringsbehov tillgodosett behövs fler utbildningsplatser och fler duktiga yrkeslärare. I dag råder det brist på transportlärare. I en ny kampanj för att uppmärksamma problemet fick lastbilschaufförer tävla om en praktikplats på en transportskola.

– Det är viktigt att påpeka att vi inte vill förlora kompetenta förare. Det handlar om att behålla viktig yrkeskunskap i branschen och då är läraryrket en bra karriärväg, säger Lena Törnstrand.

Konjunkturen oroar

Rapporten Trendindikatorn tar varje år pulsen på åkeribranschen, likaså i år. Som helhet har 2023 varit ett utmanande år, konstaterar Lena Törnstrand.

– Vi ser att lågkonjunkturen har skapat oro i branschen och även om åkerierna fortfarande har ett reellt rekryteringsbehov väljer de att vara mer försiktiga i sina satsningar. Däremot upplever vi att med mer luft i systemet kan åkerierna ta emot fler APL-elever vilket blir en långsiktig investering.

I samband med lanseringen av TYAs ambassadörskampanj i sociala medier gjordes också PR för att uppmärksamma kompetensbristen inom flyg och åkeri. En lyckad satsning där våra ambassadörer synts och hörts i lokaltidningar, SVT, Sveriges Radio och TV4, och fått berätta om sina framtidsdrömmar och varför de valt att gå dessa viktiga yrkesutbildningar.

8 Nyheter

Johanna, 20, är ny ambassadör för lastbilsstudenter

Älvdalen

Johanna Engberg har fått en alldeles speciell uppgift att lösa fram till skolexamen nästa vår, då hon tar studenten från Transportgymnasiet i Älvdalen. Som nyutbildad ambassadör för Transportfackens yrkes- och Arbetsmiljönämnd, TYA, ska hon visa upp sin vardag på sociala medier.

Fem ambassadörer i landet har valts ut för att locka fler unga till transportbranschen. Två av dem är från Västerbotten. Det är Amanda Malmund som läser på Liljaskolan och Philip Lidén på Tannbergsskolan.

Med start i november ska de visa upp sin skolvardag på bland annat TikTok.

För fjärde året i rad lanserar TYA, Transportfackens yrkes- och arbetsmiljönämnd, en ambassadörskampanj där tio

Älvdalen

Johanna, 20, ny ambassadör för lastbilsstudenter

10 november 2023 05:59

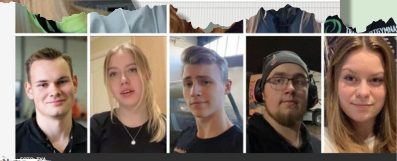
Johanna Engberg har fått en alldeles speciell uppgift att lösa fram till skolexamen nästa vår, då hon tar studenten från Transportgymnasiet i Älvdalen. Som nyutbildad ambassadör för Transportfackens yrkes- och Arbetsmiljönämnd, TYA, ska hon visa upp sin vardag på sociala medier.

En av dem är från Västerbotten. Det är Amanda Malmund som läser på Liljaskolan och Philip Lidén på Tannbergsskolan.

Med start i november ska de visa upp sin skolvardag på bland annat TikTok.

Amanda Malmund är en av de två från Västerbotten.

PROFFS
En RIKTIG Lastbilstidning

HEM KRÖNIKA LEDARE DEBATT BRANSCHENS HEMSIDOR

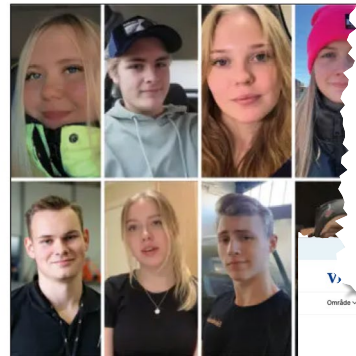

Foto: TYA

UNGA AMBASSADÖRER SKA LOCKA ELE TILL TRANSPORTBRANSCHEN

För fjärde året i rad lanserar TYA, Transportfackens yrkes- och arbetsmiljönämnd, en ambassadörskampanj där tio

Emils planer flyger högt – vill bli pilot

Västmanland

Sedan tidigare tonåren har Emil Houki från Virsbo haft helt klart för sig vad han ska bli pilot. Nu är han ny ambassadör för Flygteknikprogrammet på Edströmska för att locka fler elever till gymnasiet.

Emil, 17, har högtflygande planer

26 november 2023 15:10

Sedan tidigare tonåren har Emil Houki från Virsbo haft helt klart för sig vad han ska bli pilot. Nu är han ny ambassadör för Flygteknikprogrammet på Edströmska för att locka fler elever till gymnasiet.

Åsa Fennert

Skrev ut stora mängder läkemedel – till beroende

Västmanland

En patient fick ligga in på sjukhus för en lång tid efter att ha överdoserat sig på beroendestämmande läkemedel.

Amanda blev utvald ambassadör

Publicerad 01 december 2023 - Uppdaterad 06 december 2023

Lilja tittar i Årets Transportkola

Amanda på en av sina besök i Årets Transportkola och berättar om varför hon vill jobba i transportbranschen. Foto: Peter Österberger/SVT

Melina satsar på karriär som yrkeschaufför: "Jag får jobb när jag går ut"

PUBLICERAD 23 NOVEMBER 2023

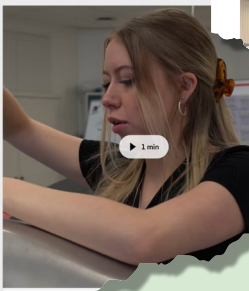
Transportbranschen skriker efter ungdomar som vill utbilda sig till yrkeschaufförer. Melina Gustavsson är en av dem som hör sammat ropet och läser Fordon- och transportprogrammet på Kristinehedsgymnasiet i Halmstad.

I klippet här du varför Melina valt att bli yrkeschaufför och vilka reaktioner hon får på sitt yrkesval.

Det råder stor brist på arbetskraft inom åkeribranschen. Melina Gustavsson är 18 år och när hon går ut gymnasiet sommaren 2024 räknar hon med att få jobb omgående som chaufför.

"Man ska vara lugn, tålmodig och en problemlösare"

Delar

"Jag vill mer att hälla på och le berätta om flygteknikprogrammet på Edströmska för att locka fler elever till gymnasiet."

Hej ambassadör!

Vad gör du om 5 år?

Isabelle Alvarsson, 18 år.
Går på Arlandagymnasiet utanför Stockholm.

1

Vad är roligast och svårast med Flygteknikprogrammet?

– Det bästa är att vara bland alla flygplan och lära sig hur man arbetar med dem. Fysiken är svårast, det är mycket komplicerade uträkningar.

2

Vad har du lärt dig om dig själv?

– Att jag klarar mer än vad jag tror. Jag har haft som mindset att jag inte kommer att lyckas med skolan men jag har verkligen kämpat. Det här programmet har gett mig bättre självförtroende, för det är en svår utbildning.

3

Vad gör du om fem år?

– Då är jag flygmekaniker eller tekniker och jag hoppas att jag jobbar utomlands, gärna där det är varmt.

Philip Lidén, 18 år.
Går Transportprogrammet på Tannbergsskolan i Lycksele.

1

Varför vill du bli lastbilschaufför?

– Det är ett intressant yrke där man får göra olika saker varje dag. Transport är också en väldigt bra utbildning eftersom du får möjlighet att ta bilkörkort, lastbilskort, truckkort, släpkort och få ditt yrkesbevis.

2

Hur är det att vara TYA-ambassadör?

– Det känns kul att få visa upp vilken bra utbildning vi har här i Lycksele och locka fler elever att söka hit.

3

Vad gör du om fem år?

– Då tror jag att jag kör timmerbil för ett lokalt åkeri i Norsjö.

FÖLJ AMBASSADÖRERNA I SOCIALA MEDIER

Instagram: @pluggaflugteknik och @blilastbilschaufför Tiktok: @tya_transport

Gymnasieskolan

– certifiering för bättre transportutbildning

Som en del av kompetensförsörjningen arbetar vi nära landets gymnasieskolor, för att skapa en högkvalitativ utbildning för blivande lastbilschaufförer och flygmekaniker. Årets nyhet – en certifiering som ska öka kvaliteten på transportutbildningen.

TYA har ett djupgående samarbete med de 95 svenska gymnasieskolor som utbildar lastbilschaufförer. Nu lanserar vi Certifierad Gymnasial Transportutbildning (CGT) som ska hjälpa skolorna att jobba mer systematiskt och strukturerat med sin kvalitet. Initiativtagare är Transportföretagen och Svenska Transportarbetareförbundet, där TYA kommer att fungera som utförare med ett eget kansli som genomför revisionen och certifieringen. Skolorna bedöms på ett antal kriterier, som "Stärkt anställningsbarhet", "Säker och stimulerande lärmiljö" och "Samverkan med branschen".

Ökar anställningsbarheten

Caj Luoma är chef för Kompetensförsörjning på Transportföretagen, och har varit med i framtagandet av systemet. Han ser en stor potential i den nya certifieringen.

– Den blir en plattform där alla intressenter – skolan, branschen och politiken – kan samlas för att gemensamt bidra till skolans utveckling. Det skulle kunna innebära att skolan får ekonomiska resurser för inköp av ny teknik eller fortbildningsinsatser riktade till lärarkåren. För eleverna blir certifieringen en kvalitetsstämpel som ökar anställningsbarheten.

Martin Miljeteig, central arbetsmiljöombudsman på Transportarbetareförbundet, ser det som en stor fördel att branschens parter kan vara med från början och påverka utbildningens innehåll.

– På så sätt kan skolan få till sig önskemål från parterna om eventuella förbättringar som behövs för att eleverna ska känna sig trygga och får bra förutsättningar för att klara yrket. Interesseanmälan för skolorna öppnade i januari 2024.

NY KOMPETENS FÖR TRANSPORTLÄRARE

Ett nytt projekt för 2023 var en fördjupningskurs för transportlärare. Vi genomförde två halvdagsutbildningar på två teman – friskt arbetsliv och framtidens fordon.

SKOLLEDARRAPPORTEN TAR TEMPEN PÅ UTBILDNINGARNA

Vi genomför regelbundet enkätundersökning på landets transportskolor och flygtekniska utbildningar för att ta reda på hur stort intresset är bland landets unga. Visste du till exempel att det var **4 363** första-handssökande till drygt **2 300** platser på Fordons- och transportprogrammet med inriktning transport läsåret 2022/2023? Eller att andelen elever som tar examen från Flygteknikutbildningen har ökat från **91%** år 2022 till **93%** år 2023.

Med underlaget från våra rapporter kan vi visa på behovet av fler utbildningsplatser vilket kan bli ett beslutsunderlag för kommuner och näringsliv.

MIO TÄVLAR I YRKES-SM 2024

Hösten 2023 genomförde TYA och vår huvudsponsor Volvo Lastvagnar kvältävlingar för blivande lastbilschaufförer. De transportelever som kvalificerat sig till Yrkes-SM är Arvid Sohlman, Strömbackaskolan, Piteå, Anton Nelsson, SYAB Transportgymnasium Kalmar, och Mio Gregard, Eksjö Fordonsutbildning.

– Det var jättekul att få testa sina kunskaper i verkligheten och så häftigt att jag vann och får vara med i Yrkes-SM, säger Mio.

Den 23–25 april, på Tingvalla Sportcenter i Karlstad, får vi se vem som är bäst på sitt blivande jobb!

ERIKA VANN DRÖMCHANSEN

TYA anordnade en tävling under våren 2023, där tre glada vinnare fick möjlighet till betald praktik och gå bredvid en transportlärare under några dagar. För lastbilschauffören Erika Boman från Luleå blev tiden med eleverna på Strömbackaskolan i Piteå en mycket positiv upplevelse. Hon hälsar att alla som är intresserade av att lära ut och föra sina viktiga yrkeskunskaper vidare borde testa.

DIMENSIONERINGEN AV SKOLAN EN FRÅGA FÖR FRAMTIDEN

Den 1 juli 2023 kom nya bestämmelser i skollagen om att utbildningsplatser på gymnasienivå ska dimensioneras utifrån arbetsmarknadens behov. Det är en fråga TYA bevakar noga, då Skolverkets planeringsunderlag som gått ut till landets regioner och kommuner innehållit felaktigheter.

– Vi är oroadе över att besluten kring transportutbildningen baseras på fel grunder. Rent konkret handlar det om att den tillgängliga statistiken över yrkesverksamma inte speglar verkligheten i transportsektorn, säger Lena Törnstrand, projektledare på TYA.

I det planeringsunderlag som gick ut till landets regioner och kommuner uppgav Skolverket att det finns 57 000 yrkesverksamma förare i Sverige, baserat på siffror från SCB. Enligt branschens företrädare är den faktiska siffran 125 000, vilket stöds av Transportstyrelsens uppgifter om antalet yrkeskompetensbevis som utfärdats de senaste åren.

TYA verkar nu tillsammans med övriga parter för att skapa förståelse för branschens verkliga behov bland utbildare och beslutsfattare.

– Om vi får med branschens verkliga behov tror vi att dimensioneringen kommer att få den positiva genomslagskraft regeringens ambitioner varit från början, säger Lena Törnstrand.

Lastbilschaufförerna som bytte jobb

”Jag blir stolt när jag ser ungdomarna utvecklas”

Om man har det perfekta jobbet, ska man inte bara luta sig tillbaka?

För lastbilschaufförerna Louise och Magnus är svaret ett rungande nej.

Mitt i livet blev nyfikenheten på läraryrket för stor – vilket de är väldigt glada över i dag.

Behovet av kompetenta engagerade yrkeslärare är stort.

Men att ta klivet från att vara yrkesverksam i transportbranschen till skolans värld – hur är det egentligen?

En som vet är Louise Sjöblom, som sedan augusti 2020 arbetar på Bergstrands gymnasium i Uppsala.

– Det är förstås en utmaning att koppla ihop sitt yrkeskunnande med skolvärlden, men man måste inte ha koll på allt direkt.

Ett fantastiskt möte som förändrade allt

Louise Sjöblom startade sitt yrkesliv som lastbilschaufför och hamn- och stuveriarbetare i Kapellskärs hamn. Där blev hon ansvarig för APL-eleverna och hon märkte snart att det blev lite extra kul på jobbet när hon lyckades förmedla sin kunskap till dem.

Engagemanget ledde så småningom till en plats i programrådet för gymnasieskolan i TYAs regi, och där blev hon uppmanad att ”praoa” på en transportskola.

– Det var ju bara två dagar på Vreta utbildningscentrum men jag kände direkt att jag var hemma i den miljön. Det mötet var fantastiskt, säger Louise som sen utbildade sig till yrkeslärare på Stockholms universitet.

Louise Sjöblom sadlade om från lastbilschaufför till transportlärare.

Magnus Wallon bytte kranbilen mot läraryrket.

En kovändning vid 50

För Magnus Wallon började det nya livet som lärare med ett vikariat på åtta veckor.

– Jag har jobbat med ungdomar genom idrotten, och har också varit APL-handlare, men jag hade aldrig tänkt på att bli lärare. Det var en kovändning för mig som nästan är 50 år.

Innan dess körde han kranbil på åkeri.

– Det var faktiskt ett magiskt jobb, men så träffade jag min gamla lärare som skulle gå i pension. Han tyckte att jag skulle axla hans roll. Ju mer jag tänkte på det, desto mer kände jag: ”Varför inte?”

Nu har Magnus Wallon börjat studera för att bli behörig lärare.

– Som yrkeslärare på gymnasieskola har man ju förmånen att få jobba med ungdomar som valt detta själva, för att de tror på yrket. Det är lite skillnad från att vara högstadielärare tror jag.

Håll dig uppdaterad med våra kurser

– ett av TYAs viktigaste områden

Vårt mål är att kurserna ska ge stöd för företagens arbetsmiljöarbete, öka personalens yrkeskompetens och underlätta lärandet inom företagen.

Visste du att många av de kurser TYA tar fram bygger på förslag från våra åtta branschråd? I branschråden sitter företrädare från TYAs anslutna företag som här får möjlighet att påverka vilka kurser och projekt vi ska jobba med. Genom att träffas regelbundet i råden kan TYA säkerställa att kurserna blir angelägna för varje specifikt branschområde.

I vårt kursutbud finns både bredare kurser som passar flera branscher och skräddarsydda kurser framtagna för specifika yrkesgrupper och deras utmaningar.

En stor fördel med TYAs kurser är att de alltid är godkända av parterna. Det innebär att du kan vara säker på att kurserna är anpassade till både arbetsgivarnas och facketts krav och att de följer lagar och regler. Det ger en trygghet när du behöver uppdatera medarbetarnas kompetens eller lära dig något nytt.

I genomsnitt

300

kurstillfällen per år
med omkring

3 000

deltagare

TIPS PÅ KURSER

NYHET: Klämskador i miljöbranschen

Inom miljöbranschen sker dagligen mängder av transporter med olika typer av fordon. Vår e-learning Förebygg klämskador inom miljöbranschen ger dig den kunskap du behöver och lär dig hur du undviker att skada dig på arbetsplatsen.

NYHET: Ergonomitips för olika branscher

TYAs allmänna kurs Ergonomi bas är en bra grund för de flesta yrken, men du vet väl att vi också har bransch-specifika påbyggnadsmoduler, till exempel Ergonomi – Distributionsförare, Ergonomi – Terminal- och lagerarbetare och Ergonomi för däckmontörer. Ett bra sätt att utveckla medarbetarna och skapa en hälsosammare arbetsmiljö.

Lastsäkring för terminalarbetare

En ny utbildning i lastsäkring med inriktning mot lastning och säkring av styckegods. Kurserna genomförs digitalt med läraren på distans. Kursen riktar sig till terminalarbetare på TYA-anslutna företag.

Depåteknikerutbildning

Arbetar du som depåtekniker? Då är TYAs kurs inte bara intressant och nyttig utan även obligatorisk för dig. Kursen ger dig bland annat kunskap om säkerhet vid lossning, förvaring och utlastning, elsäkerhet och statisk elektricitet samt petroleumtransporter.

Branschfokus

- Under 2023 har vi gjort en genomlysning av hur lyfthjälpmedel används på terminaler och lager. Trots att hjälpmedel finns tillgängliga på arbetsplatsen används dessa inte alltid. Förstudien kommer under 2024.
- Ett annat projekt som lanseras 2024 berör belastningsergonomi för den som kör varor på pirra. Med hjälp av ett snabbverktyg kan medarbetare enkelt räkna ut om den ergonomiska belastningen ligger inom gränsvärdet eller om det behövs göras en riskbedömning.
- Att leda och övervaka truckarbete är en kurs för arbetsledare, skyddsombud och instruktörer som arbetar i truckmiljö. Efter kursen ska du ha kännedom om Arbetsmiljöverkets föreskrifter, veta vilken dokumentation som krävs i samband med truckarbete och ha förståelse för risker och ansvar.
- Du vet väl att TYA har ett eget, förenklat verktyg för KIM 1-mätningar? Modellen kan ge en indikation om eventuella risker med tunga och upprepade lyft. Gör testet på tya.se.

NYHETER

- Under 2023 lanserade vi två nya e-learningar Ergonomi för distributionsförare och Ergonomi för terminal- och lagerarbetare.
- Under 2024 lanseras en guide i säker förankring mot lastkaj.

- Vår stora kartläggning av branschen mynnade ut i rapporten Sophämtarnas arbetsmiljö – allas ansvar. Det arbetet har vi nu följt upp med Branschnorm Miljö, som är en guide till bättre upphandlingar av kommunal avfallshämtning. Det är i dag vanligt med svårtolkade och otydliga upphandlingsdokument i miljöbranschen. Mer enhetliga och realistiska krav förenklar upphandlingsprocessen för företagen, samtidigt som det lägger grunden för en god arbetsmiljö för sophämtarna. Du hittar branschnormen på tya.se.
- Under året har vi utvecklat ett snabbverktyg där medarbetare som kör kärl eller pirra enkelt kan räkna ut om de ligger i riskzonen för skador. Bygger på Arbetsmiljöverkets KIM 2-modell.
- Fallskador är branschens vanligaste arbetsskada och TYA har på branschens förfrågan genomfört en förstudie som visar vilka fallskador som förekommer i miljöbranschen, i vilka sammanhang och i vilken omfattning. Här finns även förslag på aktiviteter baserat på resultatet av studien.

NYHETER

- Under 2024 kommer det en ny e-learning i ergonomi för sug- och spolbilsförare.
- Snabbverktyget för belastningsmätning för dig som kör kärl eller pirra lanseras under februari 2024.

- 2023 lanserade TYA en ny e-learning Ergonomi för däckmontörer som tillsammans med Däckskolan 0 utgör en perfekt grund för den som är ny i branschen. När det är dags för fördjupning finns Däckskolan 1 och Däckskolan 2 som fysiska kurser.
- Under året har vi gjort en förstudie och guide på temat Att hantera löslastade däck. Hanteringen, specifikt av personbilsdäck, har länge varit ett känt problemområde. I arbetet ingår mycket manuell hantering med risker för fall-, kläm- och sårskador, och långsiktigt även förslitningsskador. Här får du lära dig mer om riskerna, vilka hjälpmedel som finns och hur du kan förebygga dem. Förstudien går också igenom möjligheterna till påverkan i leveranskedjan, alltså hur branschen kan påverka sättet som däcken transporteras och levereras.
- Däck – risker i fält är en checklista för däckmontörer som ska arbeta på plats ute hos kund, där miljön inte är lika kontrollerad som på verkstaden. Den riktar sig till däckmontörer inom industri, bygg, skogs- och lantbruk. Använd checklistan som ett kompletterande verktyg till den skriftliga riskbedömningen för en säkrare arbetsmiljö.

TIPS

- Pumpa säkert! Folder och affisch om hur man undviker olyckor vid pumpning av däck.
- Jobba säkert som däckmontör. Filmer med konkreta tips på tya.se.

- Då det råder en generell resursbrist hos många anslutna företag i flygbranschen är kompetensförsörjning ett mycket viktigt uppdrag för TYA. Det arbetar vi med bland annat genom en ambassadörskampanj i sociala medier, och en särskild satsning på flygplåtslagare.
- Vi har under 2023 tagit fram en broschyr om ergonomi för flygfraktsarbetare och flygplanslastare, och jobbar nu med en e-learning på temat.
- Ett nytt fokusområde handlar om automatisering inom flygbranschen och är ett samarbete med Uppsala universitet. Det är ett treårigt forskningsprojekt som handlar om att studera automatiseringens påverkan på flyglastare och flygtankares arbetsmiljö.
- Efter input från branschen kring kompetensbehovet har vi arbetat för att få med två nya ämnen inom ramen för gymnasiets flygteknikprogram: Flyg plåtrepARATIONER och Flyg kompositrepARATIONER. Två yrkeskategorier där kompetensbristen är extra stor.
- Vi för en kontinuerlig dialog med de sju flygteknikutbildningarna som finns i landet och genomför en lärarkonferens med flygtekniklärare varje år. Allt för att säkra kvaliteten på flygteknikutbildningen.

NYHET

- Ny e-learning Ergonomi för flyglastare kommer under 2024.

TIPS

- PAM flyg, praktiskt arbetsmiljöarbete för flygbranschen.

Branschfokus

Åkeri

- Under året har vi haft ett särskilt fokus på vältrisker. Vi har lanserat en e-learning på temat, och har tagit fram ett nytt verktyg – vältkalkylatorn. I verktyget kan du genom att välja lastbilstyp, hastighet, höjd, lastvolym, vindstyrka och vägtyp testa om det finns en ökad risk för att välta med just ditt fordon. Och du har väl inte missat vårt poddavsnitt om välto olyckor? Det hittar du bland annat på Spotify.
- En viktig insats är vårt arbete med att granska Trafikverkets teorifrågor för behörigheterna YKB, C och CE. Frågorna har språkgranskats så att de inte motsvarar högskolesvenska. En förenkling av språket har gjort att statistiken för godkända förstagångsprov ökat.
- Digitala färdskrivare, som registrerar och sparar kör- och vilotider, är inte alltid lätta att förstå. TYA har därför tagit fram tio olika instruktionsfilmer för förare, blivande förare eller den som är ansvarig för färdskrivarfrågor på ett åkeri.
- Vi erbjuder två unika kurser för den som kör djurtransporter, en om att transportera fjäderfä i ekonomisk verksamhet och en för den som ska transporteras lantbrukets djur. Kurserna ger kompetensbevis!

NYHETER

- Ny lastsäkringsutbildning för lärare som ska öka kvaliteten på kunskaperna runt lastsäkring och därmed leda till säkrare chaufförer ute på vägarna.
- Under 2023 lanserade vi en ny e-learning Ergonomi för distributionsförare.

Taxi

- Taxi omfattar person- och företagstaxi och samhällsbetalda resor, som till exempel färdtjänst och skolskjuts. TYA arbetar med att hitta gemensamma lösningar som gynnar branschen som helhet. Vi bidrar med aktuella kurser för taxiförare, till exempel Hot och våld på jobbet. Lastsäkring och bra ergonomi är också viktiga områden för oss.
- Under året har TYA arbetat för att sprida ordet om Branschnorm Taxi. Den riktar sig till upphandlare av samhällsbetalda taxiresor, för att stötta dem i hur de ska utforma och kravställa sina upphandlingar.
- Under 2023 lämnade TYA in svar på en omremiss till Transportstyrelsen, som handlade om provet för och utfärdandet av taxiförarlegitimation.
- Vårt fokus ligger på arbetsmiljö men det är viktigt för TYA att ha förståelse för taxibolagens situation i allmänhet. Vi får viktiga insikter genom våra branschråd för anslutna företag. 2023 ställde vi ut och besökte mässor och konferenser, som Taxi i Norr och Taxi Syd, för att träffa taxiförare och taxibolag.

NYHETER

- Fördjupande kurs för internutbildare på taxiföretag. Den innefattar ergonomi och bemötande. Lanseras under 2024.
- Under våren 2024 lanseras en ny e-learning om lastsäkring av rullstolar i specialfordon.

Petroleum

- Att jobba med brandfarliga och explosiva varor medför särskilda risker. Därför är kraven på fortbildning höga inom Petroleum, oavsett om du arbetar som depåtekniker, tankbilsförare eller stationspersonal. TYA ansvarar för flera av branschens obligatoriska utbildningar. Under 2023 anordnade vi 17 öppna kurstillfällen av Tankbilsförare – petroleumtransporter och utbildade sammanlagt cirka 300 tankbilsförare i allt från regler kring lastning och lossning till personlig skyddsutrustning.
- TYA samlar just nu kunskap och tar fram en översikt över lagar och regler gällande ensamarbete och uppställning av tankbil vid rast. Målet är att höja säkerheten och öka tryggheten för tankbilsförare som arbetar ensamma. En informationsbroschyr kommer under 2024.
- Under året har vi uppdaterat vår guide Buller och störande ljud, som ger tips på hur du kan mäta ljudnivåerna och förebygga buller i drivmedelstationens butik.
- Under året kommer två nya e-learningar i ergonomi – en för tankbilsförare och en för stationspersonal.

NYHETER

- Hot och våld på jobbet petroleum. 2024 lanserar vi en kurs speciellt framtagen för stationspersonal och tankbilsförare.
- TYA har genomfört en förstudie kring arbetsmiljön för tankbilsförare. Resultatet kan användas som underlag för riktade insatser.

Hamn och stuveri

- Arbetet i en hamn är komplext och ställer stora krav på både säkerhet och arbetsmiljö. TYA hjälper anslutna hamnar att skapa ett välfungerande, systematiskt arbetsmiljöarbete genom utbildningar och material som stöttar och underlättar i vardagen, till exempel praktiskt arbetsmiljöarbete, PAM, för hamn och stuveri.
- 2023 genomförde vi för första gången en arbetsmiljökonferens tillsammans med branschrådet Hamn och stuveri, för att skapa ett forum för dialog och erfarenhetsutbyte mellan hamnarna. Många hamnar har snarlika problem och här fick deltagarna chansen att diskutera de olika utmaningarna i vardagen.
- Som huvudman för Hamn & stuveriskolan erbjuder TYA skraddarsydda kurser och utbildningar för hamnarbetare. Nyheter är Vattenlivräddning i hamnmiljö och Evakuering från slutna utrymmen i hamnmiljö.
- Visste du att vi också gjort en uppdatering av Hamnappen? Där finns länkar till utbildningar, checklistor och rapportverktyg som går att använda direkt i appen. Du laddar ned den nya versionen direkt på tya.se!

NYHETER

- Risker med syrefattiga miljöer och giftiga gaser. Viktig grundkurs för nya medarbetare i hamn.
- Den som arbetar som depåtekniker behöver gå en obligatorisk utbildning vart femte år. Nästa kurstillfälle är planerat till hösten 2025.

Checka om du har rätt truck- och maskinkompetens

Truckar och maskiner är inblandade i många arbetsplatsolyckor i Sverige. Med rätt utbildning går det att vända statistiken och få en säkrare arbetsmiljö – men det är viktigt att välja kurser som håller vad de lovar.

Det finns ett fokusområde som spänner över TYAs alla branscher och det är Truck och maskin. Truckar, anläggningsmaskiner och kranar används på många olika arbetsplatser, och eftersom det finns krav om utbildning och dokumentation, både i kollektivavtalen och via Arbetsmiljöverket, är det en av TYAs viktigaste uppgifter att se till att medarbetarna har med sig rätt kunskap in i yrket.

Det finns många olika truckutbildningar på marknaden. Det kan vara lockande att satsa på en utbildning som lovar resultat snabbt och billigt, men det kan vara ett ödesdigert beslut.

Checklistor för truck

Just nu jobbar TYA med tre digitala checklistor – för den som ska köpa truckutbildning, för den som utfärdar körkort och för den som ska köpa truckinstruktörsutbildning. Det är ett samverkansprojekt tillsammans med ett antal andra utbildningsaktörer, för att säkerställa rätt kompetens på alla fronter. Det leder till ökad säkerhet, färre personskador, förbättrad effektivitet och sänkta kostnader ute på arbetsplatserna. Checklistorna kommer att finnas för nedladdning på tya.se under våren 2024.

För att göra valet enklare har vi också samlat instruktörer som har avtal med TYA på hemsidan. Alla instruktörer som har avtal med TYA utbildar enligt läroplanen!

MISSA INTE...

...vårt kommande specialavsnitt i TYAs podd om problematiken kring oseriösa utbildningsaktörer på trucksidan. Släpps under våren!

Branschvalidering av förare

– lastbil, maskin och truck

Med TYAs valideringsverktyg kartlägger du dina förares kunskaper och kompetenser effektivt och kvalitetssäkert, till exempel inför utfärdande av körtilstånd.

Valideringsverktyget innehåller teoretiska och praktiska tester för att bedöma kunskaper hos lastbilsförare (distribution, bygg och anläggning, skogstransport och kranbil) samt maskin- och truckförare. Testerna gäller arbetsmiljö och säkerhet, men också frågor specifikt per föraryrke och typ av fordon.

Läs mer om branschvalidering av transportyrken, TYAs valideringsmodell och valideringsverktyget på www.tya.se/validering.

För TYA-anslutna företag och våra truck- och maskininstruktörer är valideringsverktyget inkluderat i avgiften till TYA.

Ansök om inloggningsuppgifter till valideringsverktyget på www.tya.se/validering/inlogg.

BRANSCHVALIDERING...

... är ett sätt att kartlägga kunskap och kompetens. Om en person är anställningsbar bedöms genom intervjuer och teoretiska och praktiska tester.

Branschvalidering är en formell bedömning som gäller i hela landet. Den utgår från transportbranschens krav på kompetens och det som efterfrågas i arbetslivet.

För personer med tidigare erfarenheter, som bara behöver komplettera det som saknas, är branschvalidering en kortare väg in i arbetslivet!

Vet du hur du ska bedöma kunskap och kompetens? Vårt digitala verktyg gör det enklare att validera.

Läs mer om valideringsverktyget på tya.se.

VD har ordet:

”Bredden är vår styrka”

Transportbranschen är inne i ett stort skifte kopplat till digitalisering. Den stora utmaningen framåt blir att hitta lösningarna för ett förändrat arbetsliv, det säger TYAs vd Sigalit Slutbäck.

Nya typer av fordon, drivmedel och digitala verktyg förändrar vårt arbetsliv, och därför har TYA också omvärldsbevakning på områden som digitalisering, arbetsmiljö och kompetensförsörjning.

– När datorerna kom trodde många att alla skulle bli arbetslösa, men så är det ju inte. Det blir nya arbetsuppgifter. För oss på TYA handlar det om att förstå hur den nya tekniken kommer att påverka, företag och individ, och hitta sätt att integrera det i arbetslivet, säger Sigalit Slutbäck.

Hur jobbar TYA med omvärldsbevakning?

– Vi bevakar olika områden, och har örat mot marken för att fånga upp viktiga frågor där vi behöver skaffa oss mer kunskap, och även föreslå nya projekt och aktiviteter för parterna.

Vilken är den stora utmaningen för 2024 och framåt?

– Kompetensbristen i Sverige. Det är en jättefråga där alla är och rycker i samma människor, samtidigt som nya tekniska lösningar kommer att förändra många yrken.

– När arbetslivet förändras får vi också nya arbetsmiljö-utmaningar. Vi har bland annat initierat ett forskningsprojekt tillsammans med Uppsala universitet kallat TARA. Under tre år kommer vi att undersöka hur långt automatiseringen kommit på Sveriges flygplatser och hur den påverkar flyglastarnas arbetsmiljö.

Vilken är årets viktigast insats när det gäller kompetensförsörjning?

– Vi har åstadkommit mycket bra, till exempel när det gäller gymnasieskolans nya läroplan för 2025. Vi har medverkat och granskat upplägget på detaljnivå och föreslagit ändringar. Allt för att utbildningarna ska matcha branschens behov på bästa sätt. Till exempel har vi fått igenom två nya, viktiga kurser på flygteknikutbildningen som handlar om plåt- och kompositreparationer.

Viktigast insatsen när det gäller arbetsmiljö?

– Bland annat är jag stolt över vår nya satsning på en arbetsmiljökonferens och det samlade grepp vi tagit när det gäller att sprida kunskap kring tillbud, ergonomi, lastväxlare och vältrisker bland annat.

Vilka är de stora fördelarna med TYA som branschorganisation?

– Vi kan ta oss an frågor som enskilda företag varken har tid eller resurser till. Ta kompetensförsörjning till exempel. Företagen kan inte själva ta sig in på landets 95 transport-skolor och påverka utbildningen, men det kan vi. Och vi kan även vara långsiktiga i vårt arbete. Bredden är vår styrka.

”

När du är på väg att göra en insats för arbetsmiljö eller kompetensutveckling, börja alltid på tya.se

Sigalit Slutbäck, vd på TYA

”

Vad tycker du själv är en viktig fråga för TYA framåt?

– Jämställdheten. Vi har en stor andel unga tjejer som söker sig till transportprogrammet och sen ska möta ett yrkesliv som kan ta hand om dem. Vi vill hjälpa branschen att hitta verktygen för att de ska trivas och stanna kvar.

Till sist, vad vill du säga till TYAs anslutna företag?

– När du är på väg att göra en insats för arbetsmiljö eller kompetensutveckling, börja alltid på tya.se! Via kollektivavtalet har du en massa lösningar som du redan har betalat för, som är anpassade för branschen och godkända av parterna.

– Jag vill avsluta med att rikta ett varmt tack till alla som gett oss återkoppling och tagit sig tid för dialoger under året. Det gör oss bättre.

Följ TYA på webben, i nyhetsbrev och sociala medier

PODDEN

Lyssna på TYAs nya podd. Där får du möta människor och företag som genom sitt yrke gör skillnad för både transportbranschen och Sverige. Under 2023 har vi till exempel pratat med åkerägaren Stefan Espersson som byggt upp ett modernt framtidsbolag – och dessutom regelbundet åker till krigets Ukraina med nödhjälp. Är du nyfiken på hur det är att arbeta i flygbranschen finns det två avsnitt för dig. Missa heller inte det högaktuella avsnittet om vältolyckor och hur du kan lära dig att undvika dem.

Vi som gör skillnad – en podd om människorna som är transportbranschen finns där poddar finns.

SOCIALA MEDIER

Facebook, Instagram, YouTube och TikTok har blivit viktiga verktyg när det gäller att nå ut till en yngre publik. Där kan vi visa vilka spännande och viktiga jobb som finns i transportsektorn, och inte sällan låter vi ungdomarna själva berätta om varför de valt en viss utbildning eller jobb. Vi finns också på LinkedIn som är en bra kanal för att nå branschföreträdare och politiker.

Följ TYA på Instagram:
@tyatransportbranschen

Gilla vår Facebook-sida:

Scanna QR-koden så kommer du dit direkt.

WEBBEN

Tya.se är hubben där vi samlar allt som våra anslutna företag har tillgång till. Här kan du ladda ned material som underlättar det systematiska arbetsmiljöarbetet, läsa nyheter och rapporter eller se vilka kurser och e-learningar som finns tillgängliga för just din bransch.

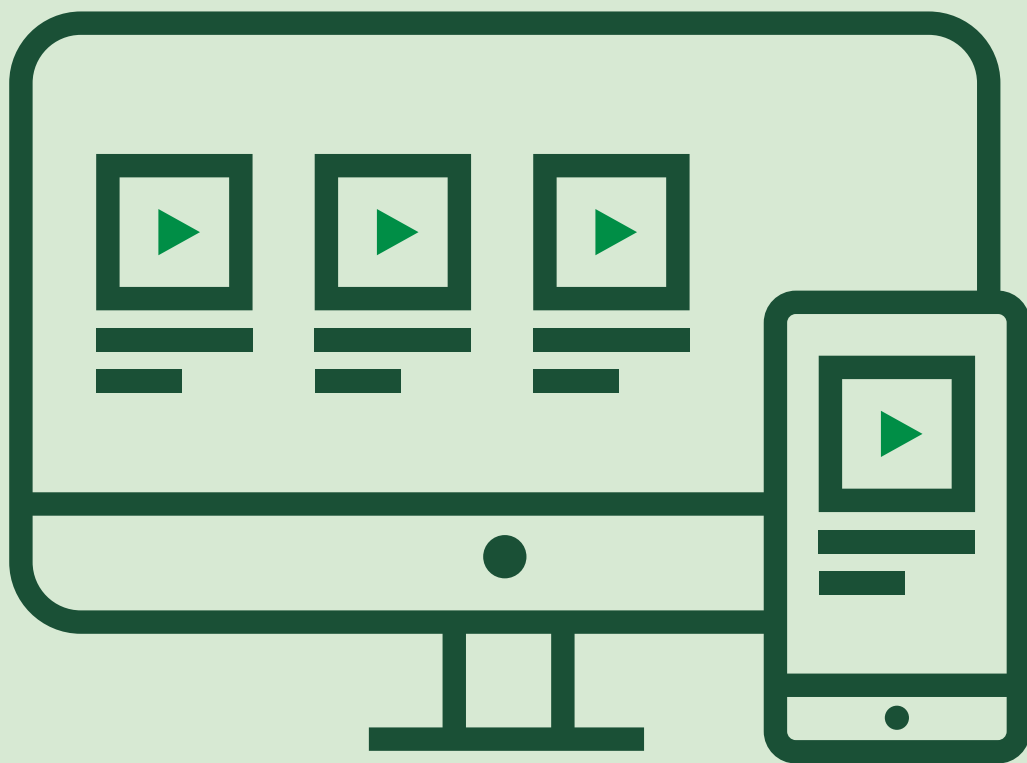
20 000

Så många har sett filmen om flygplåtslagaren Martin som låter oss följa med en dag på jobbet. Finns på TYAs YouTube-kanal!

NYHETSBREV

Prenumerera på TYAs nyhetsbrev för att få reda på mer kring arbetsmiljö, kurser och nyheter som rör din bransch. Nyhetsbrevet landar i din inkorg en gång i månaden.

Mer på tya.se!

På tya.se har vi samlat en mängd filmer som hjälper och guidar dig i ditt arbete. Här finns råd inom lastsäkring och tips på hur du arbetar säkert som däckmontör, distributionsförare eller truckförare. Vi har 360-filmer med olika inriktningar för åkeri, och mycket mer. Välkommen in!

A woman with long blonde hair is standing in the center of the frame, facing the camera. She is wearing a high-visibility green and black work jacket with reflective silver stripes on the sleeves. Underneath, she wears a black top. A blue lanyard with a white ID badge hangs around her neck. The background is a blurred industrial setting with a large building and a white vehicle. The lighting is warm, suggesting late afternoon or early morning. The text "Tillsammans gör vi skillnad" is overlaid in white, bold, sans-serif font across the middle of the image.

**Tillsammans
gör vi skillnad**

**Vi på TYA utvecklar anslutna företag och
medarbetare i morgondagens transportbransch.**

**Vi driver på utvecklingen för säkrare och mer
hållbara arbetsmiljöer.**

**Tillsammans med våra parter och företag,
dess medarbetare samt skolor och myndigheter
arbetar vi för att skapa Sveriges bästa jobb.**